

4. Spanooghe krijgt een dossier over de *Sororitas Papissae*, de Zusterschap van de Pausin in handen (op een terras in Ieper, *of all places*). In dat zogenaamde Dönitz dossier staan de schand-daden opgelijst die het pausdom teisterden in de tweede helft van de 9^{de} eeuw, na de dood van de pausin. Tevens nodigt de zusterschap hem uit om meer te doen dan alleen maar te lezen...

Uit de algehele ontredde die Rome na de ontmaskering van pausin Jehanne maanden in haar greep hield, emergeerden twee *papabili*, marionetten van adellijke families die hun vetes en machts-spelletjes voortaan uit zouden vechten bij middel van *Apostolic Stool pigeons*. De stroman die het pleit won, noemde zich Benedictus III, maar hij werd meteen weer verdreven door een man met de merk-waardige naam Athanasius Bibliothecarius, die uitgeroepen werd tot Anastasius III. Tot drie keer toe stootten paus en tegenpaus elkaar van de Heilige Stoel.

Nicolaas I, niet verstoken van enige megalomanie, wilde het absolute pauselijke gezag instellen en riep zichzelf uit tot *Caput Totius Orbis*, Hoofd van de Hele Wereld. Keizer noch koning kon voortaan gekroond worden zonder zijn door God gemandateerd fiat. Blaaskaak, grijnsde Lodewijk de Duitser, kleinzoon van Karel de Grote, toen het verwaande discours hem ter ore kwam. Hij verzamelde enige cohorten krijgsvolk en zakte af naar Rome. Zijn landsknechten ranselden op brutale wijze een pauselijke processie uit elkaar. Vele prelaten die mee opstapten, hingen hun huik naar de wind en kozen de zijde van de keizer. Ze schreeuwden obscene verwensingen en spuwden de paus in het gelaat. Exit Nicolaas I. Hij dacht wel dat hij alles kon.

[...]

En *You ain't seen nothing yet* zoals de Amerikanen plegen te zeggen. In 891 wordt ene Formosus paus. De emoties laaien meteen hoog op want de brave man is bij zijn aanstelling bisschop van Porto. Niet dat men hem ervan verdenkt een zuipschuit te zijn maar in 325, bijna zeshonderd jaar tevoren, was er in het Concilie van Nicea gedecreteerd dat bisschoppen, eenmaal benoemd, niet van diocees mochten wisselen en wat is de paus anders dan de bisschop van Rome? Dus heffen een horde luidruchtige tegenstanders meteen krijstkoren aan dat Formosus een usurpator en een neppaus is. Maar hoezeer ze zich ook inspannen, bij leven krijgen ze de brave man niet uit zijn Heilig Zitmeubel gewrikt.

In 896 sterft Formosus. Zijn opvolger, Bonifatius VI, een medestander van de overleden paus, wordt al na 15 dagen vermoord! De volgende in de rij, Stephanus VII (of VIII, bij de Etiennes was men de tel kwijt) koestert een dodelijke haat tegen Formosus, meer nog, een haat die de dood overstijgt. Hij laat de dode Formosus ontgraven, kleedt het lijk aan in de pauselijke gewaden en poot de ongetwijfeld zeer onwelriekende ex-Pontifex neer in de beklagdenbank, een afzichtelijk scheefgezakt mannekijn met zijn wormstekige voeten in een plas lijkvocht. Wat schijnprocessen betreft kon Stalin nog iets opsteken van die ouwe knarren. Formosus wordt door de kadaversynode postuum uit zijn Ambt ontzet; de vingers waarmee hij zegende, worden afgesneden en voor de ratten in het riool gegooid, zijn benoemingen en priesterwijdingen worden ongedaan gemaakt en zijn lijk in de Tiber geloosd. Vrienden vissen het op en begraven hem in een discreet graf buiten de stad.

Lang kan Stephanus niet genieten van zijn triomf. Hij wordt op zijn beurt door opstandige Romeinse burgers gevangen gezet en in zijn cel vermoord. Zijn opvolgers heten Romanus I en Theodorus II. Romain houdt het zestig dagen vol, Theodoor twintig. Vermoord en vermoord. Pausen vallen als vliegen in dat

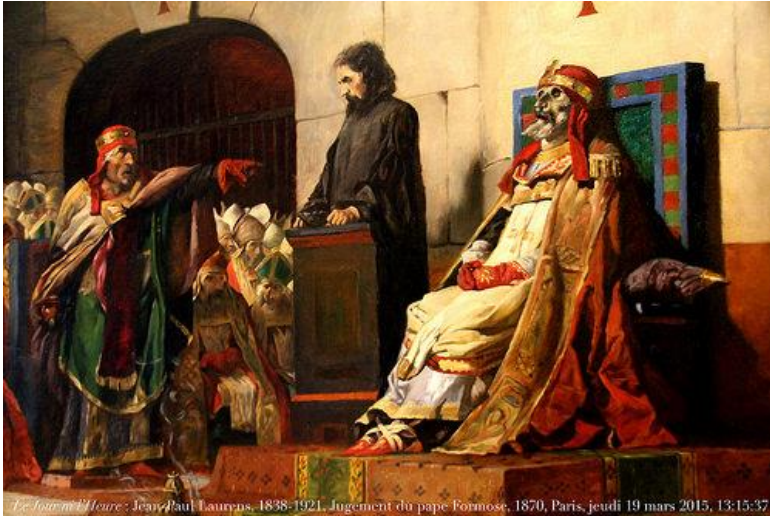
infame jaar 897.

De man die dan, met dichtgeknepen billen, de Heilige Stoel bestijgt, Johannes IX, verleent Formosus eerherstel. Zijn lijk wordt meteen een tweede keer ontgraven, in processie naar de Sint-Pieters gedragen, in een luchtdichte, sterk geparfumeerde kist naar men mag verhopend, en bijgezet in de pauze-lijke crypte. Na de onverwachte dood van Johannes IX, moord werd nooit aangetoond maar anderzijds verkeerde de man in blakende gezondheid tot de dag van zijn dood (een *attaque* is natuurlijk steeds mogelijk, misschien at de man te vet), volgen er drie figuren, de ene al schimmiger dan de andere, die, paus of tegenpaus, wie weet nog het verschil, verwoed verder, verbaal dan wel fysisch, op elkaar inhak-ken¹.

Dan komt Sergius III aan de macht, een rancuneus mannetje dat al eens een gooi naar het pausschap had gedaan, maar toen door Formosus uit Rome was verwijderd. *The mind boggles*, zoals men in Albion zegt, je houdt het waarlijk niet voor mogelijk maar, jawel hoor, Sergius III liet zijn dode kwelgeest van weleer ten derde male opgraven en daagde diens lijk voor een nieuw kadavertribunaal. Hier hing er nog wat vlees aan de botten, daar droop er wat verzepte prut af en met zijn mijter scheef op zijn ontvleesde schedel, staarde Formosus uit holle oogkassen, stinkend uren tegen de wind, naar de onnoemelijke waan-zin in naam van de Allerhoogste².

¹ Leo V was een toevallige passant, een Bretoense pelgrim die letterlijk van de straat werd geplukt en op de Stoel geploft. De arme man hield het dertig dagen uit. Afgezet. Verder lot onbekend (men spreekt over een 'klooster') maar allicht niet benijdenswaardig. (Noot bij het kopiëren op 25/07/08 : inderdaad niet! Cfr. infra)

² Die Allerhoogste zal op de Dag des Oordeels een kluiw hebber aan Formosus wanneer hij 's mans gedispergeerde brokken bijeen moet gaan schrapen. Want het dogma van de Heropstanding stelt dat iedere mens, uitverkorene dan wel verdoemde, met zijn ongeschonden lichaam uit het graf zal verrijzen (*and the dead shall be raised incorruptible*, zingt Händel in zijn Messiah). Gelukkig is god almachtig. Toch heeft deze doctrine in de loop der eeuwen vaak tot heikele theologische vraagstukken geleid. Ik geloof dat het Polycarpus van Kiev was, een archimandriet uit de 13^{de} eeuw die zich duizend jaar na de feiten nog zorgen maakte over het lot van de vroegchristelijke martelaren die in Romeinse arena's door leeuwen verscheurd werden. In de buik van de leeuw werd hun mensenvlees immers omgezet tot dierenvlees. Hoe kon god deze degradatie van mens tot dier (en mest!), deze negatieve transsubstantiatie, aan het Einde der Tijden ongedaan maken? Alsof je eieren uit het gebak moet halen. Cuthburga de Anachorete diende de entropische piekeraar van antwoord. Dat iets wat schijnbaar onmogelijk was toch mogelijk bleek, was een zoveelste godsbewijs. Verbolgen foeterde ze de aartsabt uit: hoeveel bewijzen hij eigenlijk nodig had vooraleer hij zou geloven. Het dient gezegd dat Cuthburga toen al hééél lang aan het vasten was. En was het Thomas van Aquino of Abelard van Bath die zich God *in a spot of bother* voorstelde omdat hij, ondanks zijn Almacht en zijn Alwetendheid, niet wist wat hij aan moest met een kannibaal die zijn hele leven rechtvaardigen had verorberd en dusdoende bij zijn dood geheel uit rechtvaardigen was opgetrokken. Hoe moest de Heer de vlegel straffen? Als hij hem roosterde in het hellevuur, roosterde hij een schare rechtvaardigen...



'Le Pape Formose et Etienne VII'
Jean-Paul Laurens (1838-1921)

[...]

Het laatste vel van het Dönitz dossier is een brief die persoonlijk aan mij is gericht. Hij bevat tal van raadselachtige en intrigerende toespelingen. Zo staat er ondermeer : 'Over de rampspoed en de calamiteiten die het pausdom en de kerk in de laatste decennia van de 9^{de} eeuw troffen, zweefde steeds, zoals de Geest Gods over de Wateren bij de Aanvang der Tijden, de Geest van Jehanne de Mayenne'. Echter, zij werd levend verbrand in 856... Suggereert de zusterschap soms dat de ontmaskerde pausin op wonderbaarlijke wijze aan zowel het op hol slaande paard als aan de brandstapel is weten te ontsnap-pen en dat zij, verteerd door wraakzucht, tot op hoge leeftijd onheil over de kerk is blijven uitstorten? Wat er in het dossier staat over het bestaan en de identiteit van de pausin is, steeds indien het relaas correct is en met authentieke documenten gestaafd kan worden, fantastisch historisch nieuws. Wanneer daarnaast ook zou kunnen aangetoond worden dat de wervelstorm van perversiteiten, pornocraten en moordpartijen die de kerk decennialang teisterde op gang werd gebracht als wraakoefening van de vrouwelijke paus (of haar aanhangers), dan spreken we over waarlijk baanbrekend werk, over radicaal nieuwe inzichten in de historische samenhang van de 9^{de} en de 10^{de} eeuw en, wie weet, van nog veel latere eeuwen. Het spreekt voor zich dat dat soort openbaringen geschiedkundig van een totaal andere orde zijn dan mijn studie over de Juliussen die binnenkort verschijnt.

En dan is er nog de mysterieuze *Sororitas Papissae* zelf. Mij is niet duidelijk waar ze precies voor staat, maar ze lijkt mij meer dan een verleden week opgericht damessociëteitje. Dat er überhaupt nog aanhangsters van de pausin zijn, zou wel eens kunnen betekenen dat de Zusterschap een onvoorstel-bare duizendjarige geschiedenis achter de rug heeft! Een geschiedenis die ongetwijfeld bol zal staan van passie en dramatiek, van wreedheid en heroïek. Ook een dergelijke kroniek, indien accuraat verteld, zal voorpaginanieuws zijn, als ik het zo oneerbiedig uit mag drukken, in de historische vakpers. En dat is nu precies waarop dat laatste vel, die brief aan mij, zinspeelt en wat mij meteen rechttop deed zitten.

De zusters willen uit de kast!

Ik moest de paragraaf twee keer lezen maar het stond er wel degelijk: ik, Freddy Spanooghe, word officieel uitgenodigd om deel uit te gaan maken van een studiegroep die de beweringen van de *Sororitas Papissae* kritisch moet onderzoeken met het oog op publicatie ervan!

Was getekend : Flaminia.

Geen familienaam.
Een zwierige, vrouwelijke signatuur³.
Geen contactadres, geen e-mail, geen telefoon.
Kom naar Willendorf⁴. In Oostenrijk. Op zondag 20 juli.
Meer stond er niet.
Morgen dus. Tijd dat ik vertrek.

³ Flaminia... Een naam die doet dromen. Ik zie een Italiaanse *donna, molto mobile*, de ogen mysterieus verborgen achter een zonnebril met vlindermontuur en een zijden sjaaltje *dolce vita*-gewijs over de opgestoken haren geknoopt. Ze rijdt in een open Lancia Granturismo langs steile rotsen boven azuurblauwe zeeën van Nice naar Monte Carlo, terwijl Conny – Francis dan wel Froboess – op de radio zingt van *ciao ciao bambino. Un bacio ancora*.

⁴ Mijn galopperende fantasie liet zich gewillig weer intomen. De Venus van Willendorf is niet meteen de vrouw met wie ik de Corniche Supérieure wil gaan verkennen.